

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia1 sierpnia..... 2017 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne

Na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. poz. 459, z 2009 r. poz. 1303 oraz z 2014 r. poz. 1901) w § 1 w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) w pkt 1 lit. b i c otrzymują brzmienie:

- „b) łanie - od dnia 1 września do dnia 15 stycznia,
- c) cielęta - od dnia 1 września do końca lutego;”;

2) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) daniele:
 - a) byki - od dnia 1 września do końca lutego,
 - b) łanie - od dnia 1 września do dnia 15 stycznia,
 - c) cielęta - od dnia 1 września do końca lutego;”;

3) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) dziki - przez cały rok;”;

4) w pkt 20 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 21 w brzmieniu:

- „21) szakale złociste - od dnia 1 sierpnia do końca lutego, a na terenach obwodów łowieckich, na których występuje głuszec lub cietrzew lub prowadzono w ostatnich dwóch latach kalendarzowych, przed dniem zatwierdzenia rocznego planu łowieckiego na kolejny rok łowiecki, zasiedlenia zająca, bażanta lub kuropatwy - przez cały rok.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia za wyjątkiem § 1 pkt 1 i 2, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia oraz § 1 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 marca 2019 r.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1904 i 2095).

MINISTER ŚRODOWISKA

w porozumieniu:

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Jan Bogucki
Jacek Bogucki

Prof. dr hab. Jan Szyszko
Prof. dr hab. Jan Szyszko

21.08.2018
Antony

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Bezpieczeństwa żywności i Weterynarii

Krzysztof Popławski
Krzysztof Popławski

R. Mordas
Naczelnik Wydziału
Pawel Malaczek
Pawel Malaczek

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-LEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski
Mariusz Gorzowski

PODSEKRETARZ STANU

Ewa Lech
Ewa Lech

PODSEKRETARZ STANU
Pełnomocnik Ministra
d/s Puszczy Białowieskiej

Andrzej Antoni Konieczny
Andrzej Antoni Konieczny

**ZA ZGODNOŚĆ
POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM**

Agata Dąbrowska
Agata Dąbrowska

Dyrektor
Departamentu Leśnictwa

Jacek Krauczyk
Jacek Krauczyk

Naczelnik Wydziału
Legislacji
Maciej Machaj
Maciej Machaj

Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego

Anna Kozłowska-Żywar
Anna Kozłowska-Żywar

31.07.2018

UZASADNIENIE

Delegacja zawarta w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295) zobowiązuje ministra właściwego do spraw środowiska do określenia w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz Polskiego Związku Łowieckiego, okresów polowań na zwierzęta łowne. Obecnie kwestie te reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. poz. 459, z późn. zm.).

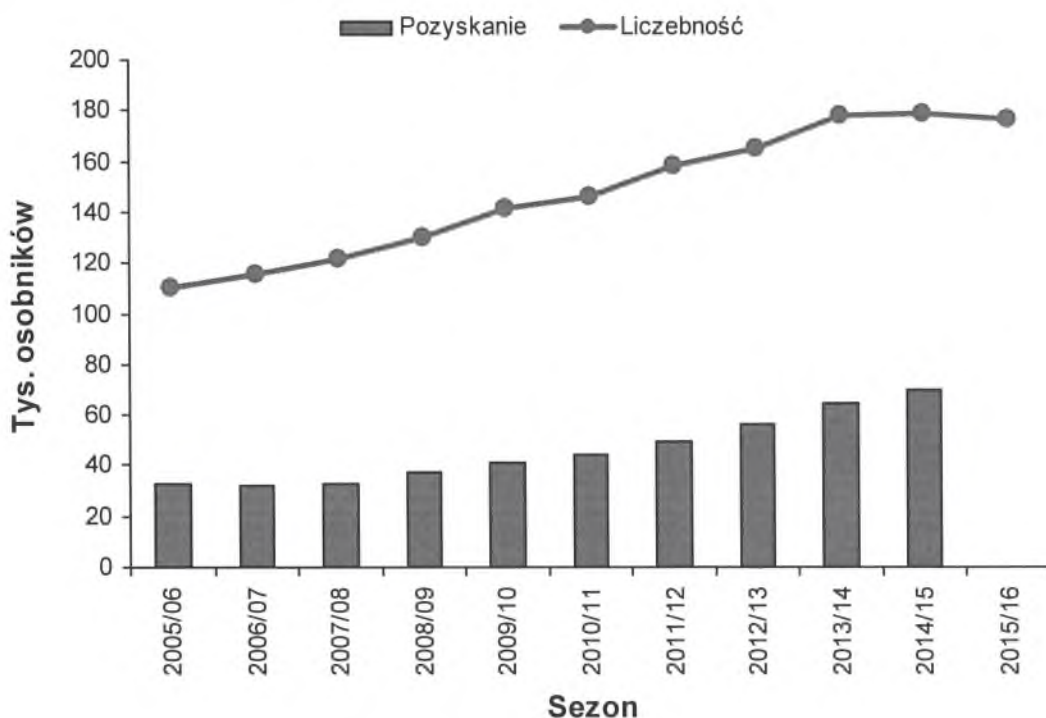
Celem nowelizacji powyższego rozporządzenia jest wydłużenie okresu polowań na łanie i cielęta jelenia szlachetnego, wydłużenie okresu polowań na daniele, wprowadzenie całorocznego okresu polowań na dziki w całym kraju oraz określenie okresu polowań na szakala złocistego.

I. Jeleń i daniel

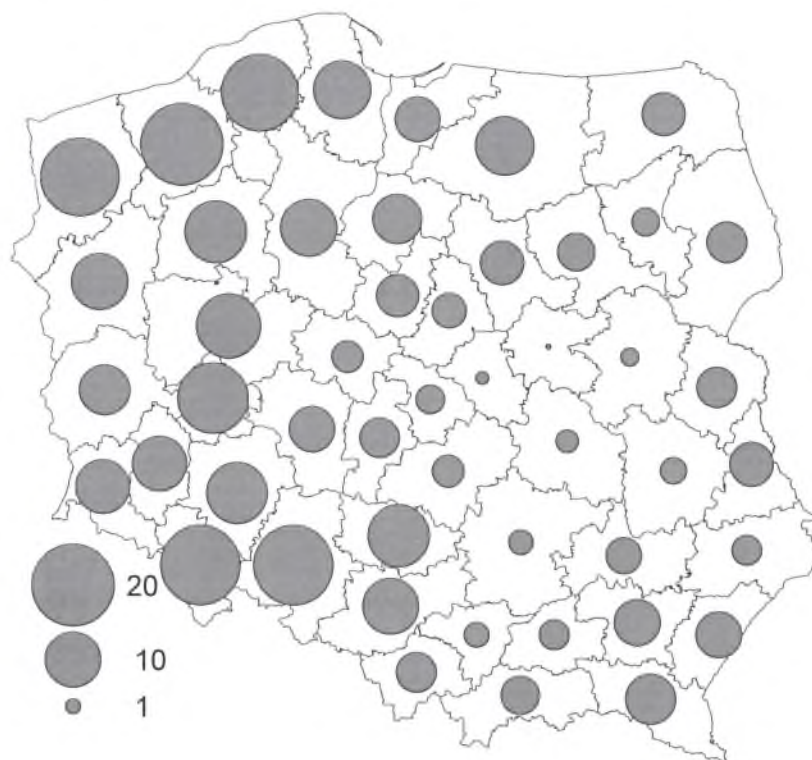
Zgodnie z danymi ze sprawozdawczości łowieckiej liczebność jelenia szlachetnego z roku na rok rośnie. Wraz ze wzrostem liczebności rośnie również plan odstrzału i sam odstrzał. Mimo, iż odstrzał wynosi średnio 45% liczebności populacji, nie udaje się jej skutecznie ograniczyć. Umożliwienie znacznego wzrostu pozyskania jeleni szlachetnych wymaga wydłużenia ustanowionego w rozporządzeniu Ministra Środowiska okresu polowań ponieważ obecnie obowiązujący okres polowań na łanie jelenia jest najkrótszy w Europie i trwa jedynie 3 miesiące. Teza taka znalazła się też we wnioskach z Seminarium łowieckiego pt. „Okresowa ocena stanu zasobów leśnych (zwierzyny) w łowieckich rejonach hodowlanych”, które odbyło się 30 czerwca 2016 r. w Solcu Kujawskim. Wzmoczone pozyskanie jeleni szlachetnych jest istotne z punktu widzenia ograniczenia negatywnego wpływu tego gatunku na gospodarkę leśną oraz rolną. Szkody powodowane przez jelenie i daniele w lasach polegają głównie na:

- zgryzaniu pędów młodych drzew,
- spalowaniu drzew,
- osmykiwaniu (objaniu, czemchaniu),
- wydeptywaniu upraw.

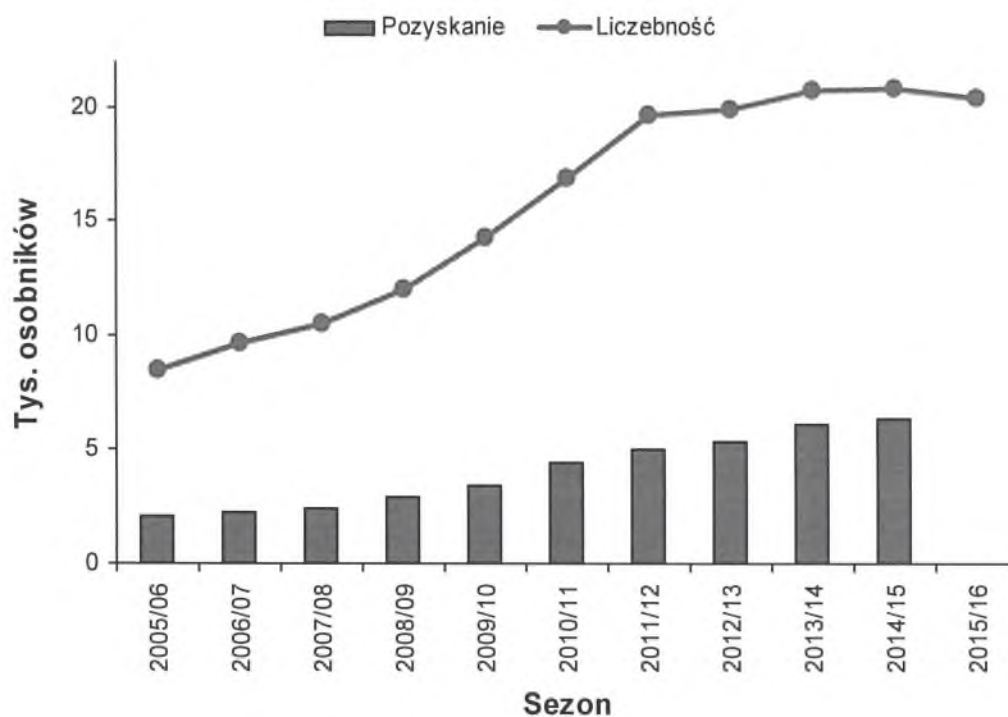
Wspomniane wyżej formy oddziaływania zwierzyny na ekosystem leśny przejawiają się przede wszystkim poprzez zgryzanie roślinności drzewiastej i zielnej, spalowanie starszych drzew przez jelenie i danielę oraz czemchanie i osmykiwanie drzew przez samce zwierzyny płowej. Najbardziej narażane na presję zwierzyny w lasach są młodniki i uprawy (Balik, Moskalik, Sadowski, Zastocki 2016). Jednocześnie szkody te w przeciwieństwie do szkód wyrządzanych przez zwierzęta łowne w uprawach i płodach rolnych nie są szacowane i rekompensowane. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz prywatni właściciele lasów muszą samodzielnie ponosić koszty ochrony lasu przed zwierzyną (w szczególności jeleniami, danielami i łosiami). W roku 2015 Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe wydało 154 441,1 tys. zł na ochronę lasów przed zwierzyną (źródło Sprawozdanie finansowo-gospodarcze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe za 2016 r.). Szkody w lasach prywatnych są szczególnie dotkliwe dla ich właścicieli, którzy posiadają zwykle ograniczone środki finansowe na zabezpieczenie swoich lasów przed zwierzyną. Jelenie wyrządzają także szkody w uprawach i płodach rolnych zwłaszcza w rejonach najwyższych stanów liczebnych tego gatunku w szczególności w województwach położonych na zachodzie kraju. Do Ministerstwa Środowiska wpływają skargi rolników oraz izb rolniczych na nadmierną liczebność populacji jeleni. Problem ten był także wielokrotnie poruszany przez przedstawicieli wojewódzkich izb rolniczych na spotkaniach organizowanych przez Ministra Środowiska.

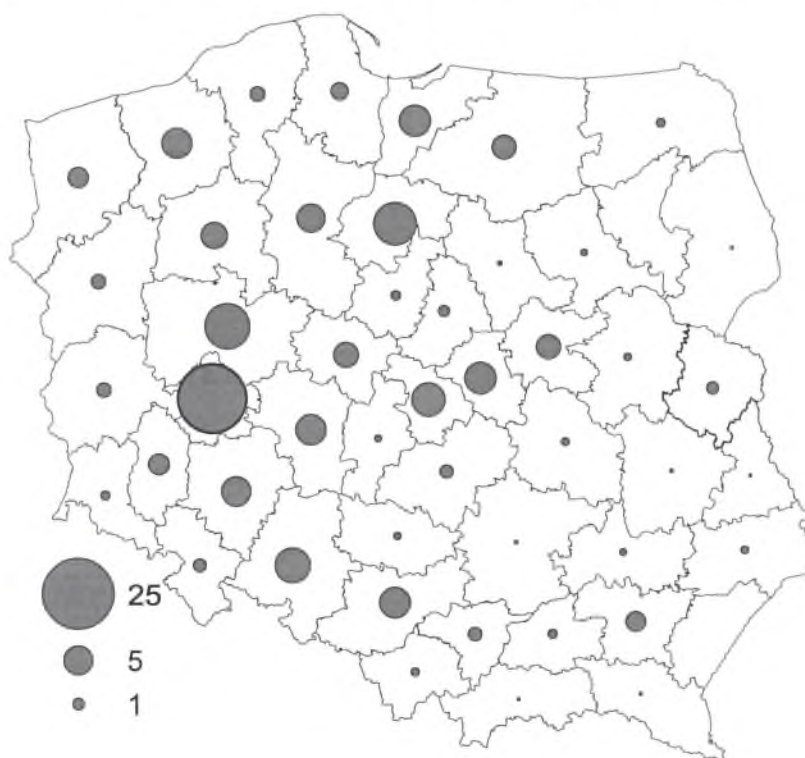
Obecnie zagęszczenia jelenia szlachetnego wynoszą 6,9 os/1000ha w obwodach dzierzawionych i 19,1 os/1000ha w obwodach zarządzanych przez Lasy Państwowe (średnia dla całego kraju). Pozyskanie jeleni jest zróżnicowane geograficznie i jest wyższe na zachodzie kraju.

W przypadku daniela również obserwuje się wzrost liczebności i pozyskania. Mimo to obserwowany jest problem narastającego poziomu szkód wyrządzanych przez te zwierzęta w gospodarce leśnej i rolnej. Daniel jest roślinożerny; żywi się więc głównie trawą, liśćmi, ziołami i zbożem, w mniejszym stopniu pędami drzew i krzewów, ponadto korą drzew liściastych i iglastych. Bardzo chętnie je owoce drzew liściastych, jak żołądziejce, bukielki i kasztany, a także grzyby. Mimo, że daniel spala mniej niż jeleni i wyrządza nieco mniejsze szkody w lesie, to jednak szkody wyrządzone przez daniela w uprawach są często większe, gdyż gatunek ten chętnie wychodzi na żer na pola uprawne oraz je wydeptuje.

Zagęszczenie danieli wynosi 0,8 os/1000ha w obwodach dzierzawionych i 3,4 os/1000ha w obwodach zarządzanych przez Lasy Państwowe (średnia dla całego kraju).

Na potrzeby III edycji wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (na lata 2017-2017) przeprowadzono okresową ocenę stanu zwierzyny liczebności zwierząt łownych. Uzyskana tą

metodą liczebność zwierzyny, znacznie przekracza wykazywane dotychczas w rocznych planach łowieckich stany zwierzyny. Wydłużenie okresu polowań na jelenie i daniela umożliwi zwiększenie pozyskania tych zwierząt. Wzrost ten, będzie mieć charakter stopniowy. Liczba zwierząt przeznaczona do pozyskania będzie corocznie ustalana w rocznych planach łowieckich w oparciu o inwentaryzację zwierzyny, z uwzględnieniem sezonowych migracji zwierzyny, zmian w krajobrazie rolniczym, presji dużych i synantropijnych drapieżników, ubytków w wyniku kolizji komunikacyjnych oraz możliwości dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich w zakresie realizacji planów. Jednocześnie obowiązujące przepisy zawierają mechanizmy, które zapobiegają nadmiernej eksploatacji populacji. Wskazać tu należy przede wszystkim możliwość odmowy zatwierdzenia rocznego planu łowieckiego przewidującego nadmierne pozyskanie jeleni lub danieli, jeżeli zaplanowana wielkość pozyskania nie będzie gwarantowała osiągnięcia celów określonych w wieloletnim łowieckim planie hodowlanym - § 4 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. poz. 1646, z późn. zm.).

II. Dzik

W projekcie proponujemy wprowadzenie całorocznego okresu polowań na dziki w całym kraju. Zmiana wynika z konieczności podjęcia wszelkich działań zmierzających do ograniczania liczebności populacji dzika w związku z rozprzestrzenianiem się afrykańskiego pomoru świń (ASF). Niższe zagęszczenie dzików wpływa na ograniczenie rozprzestrzeniania ASF zgodnie z opinią naukową EFSA (Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności). Jednocześnie dotychczas podejmowane działania mimo, że dały podstawę do ograniczenia liczebności dzików, nie dają możliwości maksymalnej redukcji populacji dzików, co jest potrzebne w obszarach występowania ASF ustanowionych decyzjami Komisji Europejskiej.

W pierwszym półroczu 2017 zarejestrowano w Polsce 210 przypadków ASF w populacji dzików. Dla porównania w 2014 r. zarejestrowano 30 przypadków, w 2015 r. - 53, a w 2016 r. - 80. Przedstawione dane wskazują, że liczba przypadków ASF gwałtownie rośnie, co stwarza coraz większe ryzyko transmisji wirusa ASF (ASFV) z populacji dzików do populacji świń. Dowodem na to, że ww. zjawisko ma miejsce jest trzecia fala ognisk ASF u trzody chlewnej, której początek określić można na dzień 7.06. 2017 r. Od tego momentu do końca czerwca zarejestrowano w naszym kraju 21 nowych ognisk ASF. Ważny jest fakt,

że prawie wszystkie ogniska stwierdzono w strefie III (niebieskiej) to znaczy na obszarze na którym wcześniej rejestrowano ASF zarówno u dzików, jak i u świń. ASF stwierdzono również w przypadku 2 gospodarstw położonych na terenie strefy II czerwonej w gm. Piszczac w pow. bialskim

Warto przypomnieć, że dziki odpowiedzialne są za wprowadzenie ASF do Polski – co miało miejsce w lutym 2014 r. Wcześniej ten gatunek zwierząt był wektorem wprowadzającym ASF na terytorium Litwy, a później do Łotwy, Estonii a ostatnio (trzecia dekada czerwca br.) do Czech.

Można jednoznacznie stwierdzić, że dziki są obecnie głównym źródłem ASFV we wszystkich krajach UE dotkniętych ASF. Podobnie sytuacja przedstawia się w Rosji. Niestety, kraj ten nie raportuje do Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) przypadków padnięć dzików. Przypadek ASF określa się tam jako zakażony obiekt (infected object).

Jak wspomniano dziki były wektorem wprowadzającym ASFV do naszego kraju i do chwili obecnej są głównym źródłem tego wirusa w naszym kraju. Pierwsze przypadki wystąpienia ASF miały miejsce w bezpośrednim sąsiedztwie granicy Republiki Białorusi. Choroba od początku wystąpienia w naszym kraju szerzy się w populacji dzików stosunkowo wolno, ale konsekwentnie – z szybkością około 1-2 km/miesiąc zajmując coraz większy obszar naszego terytorium. Do dnia 30.06.2017 r. występowanie ASF zarejestrowano w 12 powiatach w 3 województwach (zarówno na fermach hodowlanych trzody chlewnej, jak i wśród dzików).

W ostatnich miesiącach obserwuje się, przede wszystkim w Polsce, ale także w innych krajach dotkniętych ASF, gwałtowny przyrost liczby przypadków ASF. Analiza takiego stanu rzeczy wskazuje, że główną przyczyną obserwowanego zjawiska są rosnące padnięcia dzików i w konsekwencji coraz większa ilość wirusa w środowisku leśnym. W ślad za tym rośnie ryzyko infekcji świń przebywających w chlewniach zlokalizowanych na obszarach dotkniętych chorobą i bezpośrednio sąsiadujących (najczęściej) z obszarem bytowania dzików, które wychodzą z obszarów leśnych.

Jak wskazują na to między innymi obserwacje znanego w Europie eksperta zajmującego się omawianym zagadnieniem (dr Podgórski z Białowieży) o tempie szerzenia się ASF wśród dzików decyduje w stopniu istotnym gęstość populacji dzików. Jej zmniejszenie – poprzez intensywny odstrzał - wpływa na proporcjonalne zmniejszanie liczby przypadków. Nie mniej

jednak, zdaniem znanego eksperta włoskiego (Guberti) nawet w sytuacji, gdy gęstość populacji jest bardzo niska (poniżej 0,1 dzika na km kwadratowy), długotrwałe krążenie wirusa w środowisku podtrzymują dziki padle z powodu ASF. Dlatego, tak ważny jest tzw. monitoring bierny, tj. identyfikacja i utylizacja dzików padłych.

Niestety, mimo podejmowanych wielokierunkowych działań nastawionych na ograniczenie populacji dzików, w skali globalnej obserwuje się przyrost ich liczby. Przyczyn postępującej ekspansji tego gatunku zwierząt jest wiele. Najważniejszą jest szybka adaptacja dzików do zmieniających się warunków środowiskowych. Adaptacja ta jest możliwa dzięki specyficznemu behawiorowi dzików. Nie bez znaczenia jest również to, w jakim stopniu realizowany jest planowy i wykonywany sanitarny odstrzał dzików.

Zdaniem wspomnianego wcześniej eksperta z Białowieży dzik jest gatunkiem wysoce socjalnym i mobilnym. Duży potencjał rozrodczy i możliwość adaptacji do zróżnicowanych warunków środowiskowych i pokarmowych przyczynia się do wzrostu liczebności populacji i związanej z tym ekspansji demograficznej i geograficznej tego gatunku zwierząt. Podstawą organizacji socjalnej populacji dzika są wielopokoleniowe grupy rodzinne - watahy. W ich skład wchodzi od jednej do kilku dorosłych samic (loch) oraz ich potomstwo w różnym wieku. Dominujące w watasze lochy są ze sobą spokrewnione na poziomie krewnych drugiego stopnia, a ich związki socjalne i obecność w grupie są stabilne i długotrwałe. Częstotliwość interakcji socjalnych oraz proporcje wspólnie użytkowanej przestrzeni są wysokie pomiędzy osobnikami należącymi do tej samej watahy, a relatywnie niskie pomiędzy osobnikami z różnych grup (wg Podgórskiego). Duża intensywność kontaktów międzyosobniczych w grupach rodzinnych z pewnością sprzyja szerzeniu infekcji ASF w obrębie watahy. Z kolei interakcje międzygrupowe mają istotne znaczenie dla szerzenia się ASF na poziomie populacji.

Badania prowadzone przez wspomnianego autora w Puszczy Białowieskiej pokazały, że już po kilku miesiącach na obszarze 40 km² wszystkie osobniki wchodzące w skład kilku różnych watah tworzyły sieć interakcji socjalnych, dając możliwość szybkiego rozprzestrzeniania się ASFV. Dane zebrano z wykorzystaniem m.in. nadajników GPS, również we współpracy z PIWet-PIB w Puławach.

Według dostępnych danych dziki nie przemieszczają się na duże odległości. Zazwyczaj krążą w promieni 3-7 km. Pojedyncze osobniki mogą pokonywać odległości sięgające 25 -50 kilometrów w linii prostej - w ciągu 1-2 miesięcy. Takie przypadki były obserwowane

zarówno w Polsce (Puszcza Kampinoska), jak też w innych miejscach w Europie (Niemcy, Słowenia, Szwecja) i dotyczyły nie tylko młodych dzików, ale również odyńców i loch z młodymi. Dorosłe samce (odyńce) prowadzą samotny tryb życia i łączą się z grupami samic w okresie rui, który trwa od listopada do grudnia. W tym czasie odbywają kilkunastokilometrowe wędrówki w celach rozrodczych, zarówno w obrębie swoich arealów, jak i poza ich obszarem. Przyjmuje się, że odyńce nie przemieszczają się na odległość większą niż 100 km łącznie (dane EFSA). W tym okresie dochodzić może w określonych sytuacjach do kontaktów pomiędzy odyńcami i świniami – maciorami z chlewni przyzagrodowych. Wspomniana, zwiększona mobilność i duża liczba kontaktów socjalnych odyńców w okresie jesienno-zimowym może mieć istotne znaczenie dla sezonowego wzrostu przypadków ASF.

Dziki zajmują głównie środowisko leśne i rolnicze związane przede wszystkim z uprawą kukurydzy. Obserwuje się związane z porami roku zmiany w użytkowaniu środowisk i różne sposoby ich wykorzystania przez dziki. W okresie letnim, gdy pola uprawne oferują bazę pokarmową i osłonę, nawet połowa lokalnej populacji może stale przebywać w obrębie pól, podczas kiedy pozostała część przemieszcza się regularnie pomiędzy polami i terenami leśnymi. W okresie zimowym natomiast preferowane są tereny leśne. Tylko niewielka część dzików pozostaje w środowisku leśnym przez cały rok. Osobniki młodociane - osiągające ten wiek w okresie letnim - wykazują zwiększoną mobilność w stosunku do pozostałych. Fakt ten determinuje rosnącą, praktycznie we wszystkich krajach dotkniętych omawianą chorobą, liczbę przypadków ASF w okresie od czerwca do września. Dodatkowo badania pokazują, że dziki pod koniec pierwszego i w drugim roku życia (przelatki) często opuszczają rodzinne obszary i pokonują dziennie dłuższe dystanse. Zjawisko to dodatkowo wpływa na możliwości szybszego rozprzestrzenia się ASF w populacji dzików.

Analizując sposoby koniecznego, istotnego ograniczenia szerzenia się ASF w populacji dzików w pierwszej kolejności dążyć należy do bezwzględnego ograniczenia ich populacji. Należy podjąć to wyzwanie niezależnie od tego, że zgodnie z opinią EFSA „nie ma możliwości długoterminowego ograniczenia populacji dzików, która w Europie konsekwentnie będzie rosła”.

Zdaniem niektórych ekspertów z EFSA „nie zasilanie” środowiska dzików wirusem ASF z populacji świń, prowadzi po pewnym czasie do wygaszenia epizootii omawianej choroby w środowisku. Warunkami niezbędnymi do zaistnienia ww. sytuacji - wygaszenie epizootie ASF jest zastosowanie środków wskazanych powyżej, przede wszystkim

prowadzenie skutecznego odstrzału dzików oraz monitoring bierny. Ułatwienie wykonania przez myśliwych odstrzału dzików, niezbędnego dla ochrony gospodarki narodowej przed rozprzestrzenianiem wirusa ASF polega na wprowadzeniu proponowanego w projekcie rozporządzenia całorocznego okresu polowań na dziki w całym kraju.

Wszystkie przedstawione wyżej argumenty w pełni uzasadniają potrzebę dalszej redukcji liczebności populacji dzików. Najbardziej istotnym środkiem umożliwiającym redukcję jest zniesienie okresów ochronnych na dziki i umożliwienie wykonywania polowania na te zwierzęta przez cały rok. Podkreślenia wymaga, że obecnie wprowadzone rozwiązanie w odniesieniu do całorocznego okresu polowań na dziki funkcjonowało już w kraju (województwo podlaskie) w latach 2014-2016. Rozwiązanie to zostało wprowadzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. poz. 1901).

III. Szakal

Z uwagi na planowane wpisanie szakala złocistego na listę zwierząt łownych zaistniała potrzeba określenia okresu polowań na ten gatunek. Z najbliższych Polsce krajów szakal jest zwierzęciem łownym w Czechach i Estonii. W Czechach okres jest ustalony od 1 sierpnia do końca lutego, w Estonii od 1 listopada do końca lutego. W projekcie przyjęto stosowany w Czechach okres polowań. Ponadto rozporządzenie wprowadza możliwość całorocznego wykonywania polowania na szakale złociste w obwodach łowieckich, w których występuje głuszczyk lub cietrzew albo prowadzono w ostatnich dwóch latach zasiedlenia zajęcem, bażantem lub kuropatką, z uwagi na konieczność ograniczania presji drapieżnictwa na ww. gatunki zwierząt. Takie samo rozwiązanie obowiązuje obecnie w odniesieniu do lisa. Okres dwóch lat, w których prowadzone były zasiedlenia zwierzyną drobną dotyczy 2 lat wstecz od momentu zatwierdzenia rocznych planów łowieckich na dany łowiecki rok gospodarczy. Z uwagi na brak danych dotyczących rozmieszczenia i liczebności gatunku proponujemy ponad roczne moratorium na szakala złocistego, tj. możliwe byłoby polowanie dopiero od łowieckiego roku gospodarczego 2019/2020. Planowane wejście w życie okresu polowań na szakala od 1 marca 2019 r., mimo, że okres polowań faktycznie rozpoczyna się 1 sierpnia, wynika z potrzeby określenia w rocznych planach łowieckich na łowiecki rok gospodarczy 2019/2020 limitów pozyskania szakala. Termin 1 marca wynika z faktu, że procedura zatwierdzania rocznych planów łowieckich zgodnie z obowiązującymi przepisami ma zostać

zakończona do 31 marca. Nowy łowiecki rok gospodarczy rozpoczyna się 1 kwietnia i od tego czasu powinny obowiązywać nowe roczne plany łowieckie, uwzględniające również ewentualne gospodarowanie szakalem złocistym.

Wejście w życie rozporządzenia w terminie 14 dniowym w odniesieniu do wydłużenia okresu polowań na jelenie i danię spowodowane jest koniecznością podjęcia szybkiego reagowania na występujące w uprawach i płodach rolnych szkody jeszcze w bieżącym łowieckim roku gospodarczym (2017/2018). Ponadto możliwość polowania na te zwierzęta w dłuższym okresie ułatwi wykonanie planu odstrzału. Pozyskiwanie jeleni i danieli w obecnym łowieckim roku gospodarczym będzie się odbywało na dotychczasowym poziomie odstrzału zaplanowanym w zatwierdzonych rocznych planach łowieckich. W przypadku dzika - wprowadzenie całorocznego okresu polowań na ten gatunek w całym kraju wynika z potrzeby podjęcia pilnych działań w celu ograniczenia liczebności populacji dzików w związku z szybkim rozprzestrzenianiem wirusa ASF.

Z kolei w przypadku szakala złocistego zasadne jest wprowadzenie moratorium na jego odstrzał. W czasie jego obowiązywania możliwe będzie zebranie bardziej szczegółowych danych na temat liczebności i zakresu występowania tego gatunku.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz dokonania uzgodnienia z właściwymi organami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Dyrektor
Departamentu Leśnictwa
Jacek Krawczyk

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Środowiska zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo wiodące – Ministerstwo Środowiska Ministerstwo współpracujące – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Andrzej Konieczny – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jacek Krawczyk – Dyrektor Departamentu Leśnictwa, tel. 22 369-25-50, e-mail: jacek.krawczyk@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 28 lipca 2017 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe zawarte w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295)</p> <p>Nr w wykazie prac 394</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie rozwiązuje problem przegęszczonych populacji jelenia, daniela oraz dzika i braku ustalonego okresu polowań na szakala, którego obecność odnotowywana została w kraju w wyniku naturalnej ekspansji wymaga podjęcia kroków zmierzających do uregulowania jego statusu jako zwierzęcia łownego wraz z określeniem okresu polowań. Umożliwi to podejmowanie działań przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich w odniesieniu do tego gatunku. W związku z faktem, że szakal złocisty nie ma naturalnych wrogów może oddziaływać niekorzystnie na populacje zwierzyny drobnej, które są obecnie odbudowywane.

W odniesieniu do jeleni i danieli wydłużenie okresu polowań umożliwi wzrost pozyskania tych zwierząt, co spowoduje ograniczenie ich presji na uprawy i plody rolne. Ograniczenie ich liczebności obecnie mimo zwiększonego odstrzału nie jest możliwe bez wydłużenia okresu polowań na te zwierzęta.

Wprowadzenie całorocznego okresu polowań na dziki umotywowane jest potrzebą ułatwienia maksymalnego ograniczania liczebności populacji tych zwierząt w skali całego kraju z uwagi na zagrożenie gospodarki narodowej (hodowle trzody chlewnej) wirusem afrykańskiego pomoru świń (ASF), którego głównym wektorem rozprzestrzeniania jest dzik. Rozwiązania ułatwiające wykonywanie odstrzałów dzików w okresie całego roku są skutecznym zabiegiem wpływającym na ograniczenie liczebności populacji dzika.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W przypadku jelenia i daniela okres polowań został wydłużony, na szakala zaś określony. Okres polowań na dziki został określony na cały rok.

Spodziewanym efektem wprowadzenia w życie rozporządzeń jest zmniejszenie presji jeleni danieli na uprawy rolne i lasy, zmniejszą się koszty ochrony lasów dla PGLP i prywatnych właścicieli lasów. W odniesieniu do szakala będzie możliwa jego inwentaryzacja w rocznych planach łowieckich. Po ustaniu moratorium także prowadzenie gospodarki łowieckiej. Całoroczny okres polowań na dziki umożliwi większą skuteczność wykonywania polowania, co powinno wpłynąć na ograniczenie rozprzestrzeniania wirusa ASF.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Okres polowań na jelenie i daniela w innych krajach jest dłuższy. Okres polowań na jelenie w Czechach 1 sierpnia-15 stycznia, a w Estonii 1 września-31 stycznia. Na daniela poluje się w Czechach w okresie 16 sierpnia-31 grudnia. Z najbliższych Polsce krajów szakal jest zwierzęciem łownym w Czechach i Estonii. W Czechach okres jest ustalony od 1 sierpnia do końca lutego, w Estonii od 1 listopada do końca lutego. W projekcie przyjęto stosowany okres polowań stosowany w Czechach. Na dziki wykonuje się polowania w okresie całego roku np. w Estonii i Czechach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Polski Związek Łowiecki	ok. 120 tys. członków	Dane własne PZŁ	wykonywanie polowań inwentaryzacja
Państwowe Gospodarstwo Leśne LP	430 nadleśnictw	Publikacje GUS	zmniejszenie szkód w uprawach leśnych i młodnikach inwentaryzacja
Właściciele upraw rolnych i upraw leśnych	Grunty rolne położone w kraju	Dane PZŁ w zakresie powierzchni obwodów łowieckich.	zmniejszenie szkód w uprawach rolnych i lasach prywatnych

Zarządy Województw	16		zmniejszenie wysokości wypłacanych odszkodowań za szkody wyrządzone przez jelenie i daniela w uprawach rolnych położonych poza obszarami obwodów łowieckich
--------------------	----	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został przekazany: Zarządowi Głównemu Polskiego Związku Łowieckiego, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Państwowej Radzie Ochrony Przyrody, Polskiemu Towarzystwu Leśnemu, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, Klubowi Przyrodników, Lidze Ochrony Przyrody, Polskiemu Towarzystwu Ochrony Przyrody „Salamandra”, marszałkom i wojewodom.

Projekt przekazano również do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, w ramach której uwagi zgłosiły Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego oraz Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego. Minister Środowiska odniósł się do przedmiotowych uwag w piśmie z dnia 28 i 31 lipca 2017 r., znak: DL.III.0230.2.2017.ABR.

Z uwagi na przedmiot regulacji projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii Rady Dialogu Społecznego, reprezentacyjnych organizacji związkowych oraz organizacji pracodawców. Projekt rozporządzenia został zamieszczony Biuletynie Informacji Publicznej, projekt został zamieszczony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													0
budżet państwa													0
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Zmniejszenie liczebności populacji jelenia i daniela również zmniejszy wysokość odszkodowań z budżetu państwa wypłacanych przez zarządy województw za szkody przez niewyrządzone poza obwodami łowieckimi. Są to kwoty rzędu 3,5 – 4,0 mln zł roczne.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł,	duże przedsiębiorstwa							0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							0	

ceny stałe z r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, w znaczącym zakresie.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało istotnego wpływu na rynek pracy z uwagi na przyjęte rozwiązania

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☒ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko, ponieważ nie zostanie zagrożony stan populacji zwierząt łownych. Liczba osobników do odstrzału podlega corocznemu planowaniu w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację. Roczny plan łowiecki jest zatwierdzany przez nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Ponadto pozyskanie wynikające z tych planów musi gwarantować osiągnięcie docelowych zagęszczeń określonych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wydanie nowelizacji rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne nie wpłynie w sposób istotny na działalność Polskiego Związku Łowieckiego i Lasów Państwowych.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

W celu opracowania rocznych planów łowieckich dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich wykonują inwentaryzację zwierzyny w obwodzie łowieckim. Minister Środowiska otrzymuje co roku zbiorcze zestawienie tych planów, (a na żądanie również poszczególne plany dla każdego obwodu łowieckiego z osobna), które zawiera szacowaną liczebność zwierzyny na dzień 10 marca, plan pozyskania oraz informację o ilości pozyskanych osobników w ubiegłym łowieckim

roku gospodarczym. Minister Środowiska zatem na bieżąco monitoruje stan populacji zwierząt łownych i może podejmować określone decyzje w zależności od aktualnej sytuacji gatunku łownego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Dyrektor
Departamentu Leśnictwa
Janek Krauczyk